

Varman osavuosisraportti 1.1.–31.3.2020

Vertailuluvut suluissa ovat 31.3.2019 mukaiset, ellei toisin ole ilmoitettu.

- Kokonaistulos oli -3 763 (998) miljoonaa euroa.
- Sijoitusten kolmen kuukauden tuotto oli -10,0 (5,1) %, sijoitusten markkina-arvo oli 43,6 (48,7 vuoden alussa) miljardia euroa.
- Vakavaraisuuspääoma oli 7 870 (11 646 vuoden alussa) miljoonaa euroa; ja 1,6 (1,8 vuoden alussa) -kertainen vakavaraisuusrajaan verrattuna.

Koronapandemian vaikutukset Varman toimintaan

Vuoden ensimmäisellä neljänneksellä maailma siirtyi poikkeuksellisiin oloihin, kun koronavirusepidemia levisi pandemiaksi. Varman toimintaympäristössä tapahtui merkittäviä, kauaskantoisia muutoksia. Taloudellinen aktiiviteetti on tällä hetkellä hyvin alhainen, ja erityisesti palvelualoilla sekä kysyntä että tarjonta ovat romahtaneet. Hyvin voimakkaat markkinaheilahtelut ja yltynyt epävarmuus leimasivat Varman sijoitustoimintaa. Varman vakavaraisuus säilyi hyvänä aktiivisten salkunhallintatoimien ja vuoden alun vahvan vakavaraisuusaseman ansiosta.

Varman noudattaa kaikessa toiminnassaan viranomaisohjeita. Kaikki asiakastilaisuudet siirrettiin kokoontumisrajoitusten tultua voimaan verkkotapahtumiksi tai peruutettiin. Varman toimitilat suljettiin ja varmalaiset siirtyivät etätöihin, jotta saatoimme turvata asiakaspalvelun ja toiminnan jatkumisen myös poikkeusoloissa. Varman etätö- käytännöt ovat osoittaneet toimivuutensa kriisiaikana ja työeläketurvan toimeenpano on jatkunut katkeamatta.

Työeläkejärjestelmä on ollut merkittävä lähde poikkeusolojen vuoksi toteutetuille joustoille, joilla yhteiskunnassa on pyritty turvaamaan ja ylläpitämään yritystoiminnan jatkuvuus. Varma on toteuttanut järjestelmiinsä työeläkemaksujen maksuaikojen pidentämisen, varautunut merkittävään TyEL-takaisinlainauksen kasvuun sekä valmistellut toukokuun alusta voimaan tulevan tilapäisen työeläkemaksualennuksen käyttöönoton. Varma on myös tukenut hotelli- ja ravitsemusalan asiakkaitaan antamalla vuokrahelpotuksia. Varman liiketilavuokralaisille on annettu mahdollisuus keskeyttää vuokrien laskutus kahden kuukauden ajaksi ja tapauskohtaisesti on neuvoteltu myös muista ratkaisuksista poikkeustilanteessa.

Taloudellinen toimintaympäristö

Vuoden ensimmäisellä neljänneksellä talouskasvu on lamaantunut eikä kriisin kestosta tai elpymisen voimakkuudesta ole varmuutta. Maailmankauppa on supistunut merkittävästi kaikilla talousalueilla. Koronapandemian hillitsemiseksi tehdyillä toimilla on mittavia ja laajakantoisia kielteisiä vaikutuksia talouskehitykseen. Nopeat sulkutoimet ovat romahduttaneet palveluiden kysynnän. Vaikutukset ovat syviä ja pitkäkestoisia erityisesti toimialoilla ja yrityksissä, joiden arvoketjut ovat globaaleja ja monimutkaisia.

Likviditeetti kiristyi markkinoilla. Tilannetta rauhoitti se, että keskuspankit ovat aktiivisilla toimenpiteillään onnistuneet varmistamaan rahoitusjärjestelmän vakauden ja rahoituksen saatavuuden. Rahoituksen välittyminen on talouden verenkierto, sen lamaantuminen ja likviditeetin kuivuminen aiheuttaisi mittavia ja vaikeasti hallittavia ongelmia. Pankkijärjestelmät ovat selkeästi vakaammassa kunnossa kuin ennen finanssikriisiä ja kriisistä on myös otettu oppia: tukitoimet ovat olleet riittävän suuria ja nopeita.

Yhdysvalloissa työllisyys on romahtanut ja talouden tukeminen syventää velkaantumista. Koska Yhdysvallat on edelleen kansainvälisen talouden moottori, koronakriisin räjähdysmäinen leviäminen juuri Yhdysvalloissa on elpymisen kannalta huolestuttavaa. Yhdysvalloissa talouden dynamiikka on yleensä vahvaa siinä vaiheessa, kun talous pääsee nousu-uralle ja päätöksenteko kriiseissä on suoraviivaista.

Kiina on saanut epidemian ensimmäisen aallon hallintaan ja alkanut purkaa sulkutoimia. Kiinan tuotanto kytkeytyy kiinteästi globaaleihin arvoketjuihin.

Euroopassa yhteinen kriisinhallinta ja talouspolitiikan koordinointi on ollut vaikeaa ja perinteiset jakolinjat suhteessa yhteisvastuuseen ovat syviä. Euroopassa pandemian seuraukset näkyvät jo nyt erittäin vakavina Italian kaltaisissa maissa, jotka jo ennen kriisiä olivat haavoittuvassa taloudellisessa tilanteessa. Euroopan talouden moottori Saksa oli vaikeuksissa jo ennen kriisiä. Nyt myös Saksa elvyttää.

Valtiovarainministeriö ennustaa, että talous supistuu Suomessa tänä vuonna 5,5 prosenttia, jos sulkutoimet kestävät kolme kuukautta. Mikäli epidemia ja sen hallitsemiseksi tehtävät sulkutoimet venyvät, Suomen talous romahtaa. Kasvu supistuu sekä kotimarkkinoilla että viennissä. Kotimaassa kysynnän nopea hyytyminen on näkynyt voimakkaimmin palvelusektorilla. Maailmantalouden kysynnän romahtaminen näkyy jo myös teollisuudessa. Yritykset ovat lomauttaneet työntekijöitään ennennäkemättömän nopeassa tahdissa.

Talouden taantumisen vaikutukset riippuvat olennaisesti siitä, miten pitkäkestoinen pysähdyksestä tulee ja toisaalta, miten sitä onnistutaan hallitsemaan. Koronakriisin vaikutukset ovat voimakkaita ja shokkiin vastaaminen on jo tässä vaiheessa vaatinut mittavia julkisia panostuksia, joita tarvitaan vielä lisää. Suomen julkisen talouden kestävyys on koetuksella rakenteellisista syistä, kun ikäsidonnaisten menojen kasvu ja talouskasvun potentiaalinen heikkeneminen syventävät kestävyysvajetta. Velkaantumiselle ei kriisissä ole vaihtoehtoa, mutta tilanteen hallinta edellyttää rakenteellista talouskasvua, työllisyyttä ja julkisen sektorin tehokkuutta tukevia ratkaisuja sen jälkeen, kun akuutista kriisistä on selvitty.

Työeläkejärjestelmä

Työeläkeyhtiöiden tehtävä on eläkkeiden turvaaminen. Etuusperusteinen eläke ja vahva työeläkejärjestelmä luovat vakautta talouteen myös kriisioloissa. Työeläkejärjestelmää koskien on tehty lukuisia määräaikaista poikkeustoimia. Tavoitteena on turvata yritysten toimintaedellytyksiä ja vahvistaa pohjaa talouden elpymiselle ja sen myötä työeläkkeiden maksupohjan eli palkkasumman suotuisalle kehitykselle kriisin jälkeen. Samanaikaisesti on valmisteltu varotoimia sen varalta, että jyrkät kurssiliikkeet voimistuvat pääomamarkkinoilla.

Työnantajan työeläkemaksuosuutta alennetaan 1.5.2020-31.12.2020 välisenä aikana 2,6 prosenttiyksikköä. Maksun alennuksen vaikutus kompensoidaan kokonaisuudessaan korottamalla työnantajan työeläkevakuutusmaksuosuutta vuosina 2022-2025. Työeläkeyhtiöt eivät jaa asiakashyvityksiä vakuutusmaksualennuksen voimassaoloajalta.

Työnantajan työeläkemaksuosuuden määräaikaisen alentamisen lisäksi TyEL- ja YEL-maksujen maksamiseen on myönnetty lisääntymistä. Ylimääräiseltä, poikkeusoloja koskevalta maksuajalta peritään 2 %:n vakuutusmaksukorko.

Finanssivalvoja antoi maaliskuun puolivälissä sosiaali- ja terveysministeriölle ilmoituksen poikkeuksellisista olosuhteista finanssimarkkinoilla, kuten laki edellyttää. Finanssivalvoja arvioi, että työeläkelaitosten vakavaraisuus uhkasi heiketä markkinamyllerryksen vuoksi. Sosiaali- ja terveysministeriön tehtävä on Finanssivalvonnan ilmoituksen jälkeen ryhtyä harkintansa mukaan lainsäädännöllisiin tai muihin toimiin.

Eläkevastuiden täydennyskerroin asetetaan nolnaan 1.4.2020 alkaen. Näin ollen rahastoja ei määräaikaisesti täydennetä. Tämä vahvistaa työeläkeyhtiöiden vakavaraisuutta vaativassa markkinatilanteessa.

Varman taloudellinen tilanne ja vakavaraisuusasema ovat vakaat. Vakavaraisuus antaa suojaa ja liikkumavaraa sijoitusomaisuuden allokointipäätöksille poikkeuksellisen haastavassa markkinatilanteissa.

Varman taloudellinen kehitys

Kokonaistulos käyvin arvoin kolmelta kuukaudelta oli -3 763 (998) miljoonaa euroa. Kokonaistuloksen selvästi tärkein osatekijä on sijoitustoiminnan tulos -3 770 (977) miljoonaa euroa. Sijoitustoiminnan tuotto käyvin arvoin oli -4 883 (2 230) miljoonaa euroa. Vastuuvelan tuottovaatimus oli 1 113 (-1 253) miljoonaa euroa. Vakuutusliikkeen arvioitu tulos oli 0 (9) miljoonaa euroa ja hoitokustannustulos 7 (11) miljoonaa euroa.

Varman vakavaraisuus heikkeni tilikauden alusta, mutta vakavaraisuusasema säilyi hyvänä. Sijoitustoiminnan ja vakuutusriskien riskipuskurina toimiva vakavaraisuuspääoma oli maaliskuun lopussa 7 870 (11 646 vuoden alussa) miljoonaa euroa ja eläkevarat suhteessa vastuuvelkaan 121,6 (130,8 vuoden alussa) %.

Vakavaraisuuspääoma oli vakavaraisuusrajaan verrattuna turvaavalla tasolla eli 1,6 (1,8 vuoden alussa) -kertainen.

Vakuutustoiminta

Varman maksutulo tammi-maaliskuussa oli 1 286 (1 322) miljoonaa euroa. Tilapäinen maksun alentaminen ja työllisyyden heikentyminen vaikuttavat loppuvuoden maksutuloon.

Varman eläkkeensaajien lukumäärä oli maaliskuun lopussa 343 000 (344 000 vuoden alussa). Maksetut korvaukset olivat tammi-maaliskuussa 1 453 (1 420) miljoonaa euroa. Vanhuuseläkehakemusten määrä laski katsauskaudella 12 % vuoden 2019 ensimmäiseen neljännekseen nähden.

Uusia eläkepäättöksiä tehtiin maaliskuun loppuun mennessä 6 005, joka on noin 4 % viime vuoden vastaavaa aikaa vähemmän. Yhteensä eläkepäättöksiä annettiin tammi-maaliskuussa 14 728. Vuoden 2017 alusta käyttöön tullut osittainen varhennettu vanhuuseläke on edelleen ollut suosittu - Varma teki tähän liittyviä uusia päätöksiä 713 ensimmäisen neljänneksen aikana.

Varmassa oli maaliskuun lopussa vakuutettuna 533 000 (542 000 vuoden alussa) työntekijää ja yrittäjää. Varma menestyi vuoden alun siirtokierroksella hyvin, tulevat TyEL-nettosirrot hakemustiedoin ovat 18 miljoonaa euroa vuotuista vakuutusmaksutuloa.

Sijoitustoiminta

Varman vuoden 2020 ensimmäisen neljänneksen sijoitustuotot kehittyivät heikosti, kun koronavirus levisi Kiinasta globaaliksi pandemiaksi ja syöksi maailmantalouden äkkipsähdykseen. Useiden maiden kovat toimet viruksen leviämisen estämiseksi heijastuivat negatiivisesti talouskasvuun ja erityisesti työvoimavaltaisiin palveluihin. Taantumman pehmentämiseksi aloitettiin ennätysellisen voimakas raha- ja finanssipoliittinen elvytys, mutta sen teho voidaan todentaa vasta kun talouden sulkutoimet päättyvät. Markkinoiden myyntipaine hellitti maaliskuun lopulla hieman, mutta talouden ja yrityssektorin näkymät ovat poikkeuksellinen epäselvät, koska rajoitustoimien kestosta ei toistaiseksi ole varmuutta. Varman sijoitukset tuottivat -10,0 (5,1) % ja niiden arvo oli maaliskuun lopussa 43 597 (45 796) miljoonaa euroa. Varman vakavaraisuusaste laski vuoden ensimmäisen neljänneksen aikana 121,6 (130,8 vuoden alussa) %:iin.

Maailmantalouden kasvu romahti, kun valtiot aloittivat voimakkaat rajoitustoimet koronaviruksen leviämisen ehkäisemiseksi. Taloudellinen aktiviteetti romahti ensiksi Kiinassa. Muualla Aasiassa ei näin voimakkaisiin toimiin ryhdytty, mutta tästä huolimatta talouskasvu hidastui selvästi. Euroopassa koronavirus saapui suuressa

mittakaavassa ensiksi Italiaan, josta se levisi nopeasti muihin maihin. Useimmat Euroopan maat ryhtyivät rajoittamaan voimakkaasti ihmisten liikkumista, mikä iski taloudelliseen toimeliaisuuteen erityisesti palvelualoilla ja liikenteessä. Yhdysvallat seurasi viiveellä Euroopan esimerkkiä, mutta suhteellisen hidas reagointi tilanteeseen lisäsi todennäköisesti riskiä epidemian laajamittaisesta leviämisestä. Vuoden ensimmäisen vuosineljänneksen lopussa suuri osa G7-maiden talouksista oli tiukkojen rajoitustoimien piirissä. Tämän seurauksena talouskasvu romahti, yritysten kassavirrat tyrehtyivät ja globaali työttömyys nousi ennätysnopeasti.

Pelot nopeasti syvenevästä taantumasta iskivät myös rahoitusmarkkinoille. Heikko likviditeetti ja kassavirran nopea tyrehtyminen vaikeuttivat yritysten ja valtioiden rahoituksen saatavuutta ja nostivat sen hintaa. Keskuspankit reagoivat tilanteeseen erittäin nopeasti, mutta siitä huolimatta markkinoiden toimivuus oli rajallista ja erityisesti Yhdysvaltain dollarimääräinen likviditeetti muodostui maailmanlaajuisesti ongelmaksi. Keskuspankit reagoivat tilanteeseen leikkaamalla ohjauksorkoja, käynnistämällä tai kasvattamalla osto-ohjelmiaan sekä ottamalla käyttöön koronvaihtosopimuksia, joilla pankit ja keskuspankit saivat riittävästi likviditeettiä. Ne myös kevensivät tilapäisesti pankkien vakavaraisuussääntöjä ja alkoivat ostaa vahvan luottoluokituksen yrityslainoja. Koska koronakriisi oli kuitenkin ensisijaisesti tarjontashokki, johon perinteisellä rahapolitiikalla oli hyvin vaikea vaikuttaa, keskuspankkien ensisijaiseksi tavoitteeksi tuli pelastaa markkinat ja yritykset äkilliseltä luottolomalta.

Toisin kuin finanssikriisissä, tärkein elvytysvastuu on koronakriisissä langennut finanssipolitiikalle. Tuskin koskaan aiemmin on maailmanlaajuisesti ilmoitettu yhtä laajamittaisista toimista yritysten ja kotitalouksien tukemiseksi. Näin siitä huolimatta, että toimivaa globaalia koordinaatiota maiden välillä ei juurikaan ole ollut, ja esimerkiksi EU:n yhteisten toimet jäivät vuoden ensimmäisellä neljänneksellä yksittäisiin maihin verrattuna vähäisiksi. Maailmantalouden kannalta merkittävimmät elvytystoimet on käynnistetty Yhdysvalloissa, missä on päätetty avustuspaketista, jonka suuruus on lähes 10 % bruttokansantuotteesta. Myös Saksa, Ranska ja Iso-Britannia ovat ilmoittaneet mittavista toimista. Suomessa julkinen sektori on eri kanavien kautta tukenut yritysten, kotitalouksien ja rahoitusmarkkinoiden selviämistä kriisin yli, mutta kokonaisvaltainen strategia kriisistä ulospääsyksi on vielä suunnittelupöydällä.

Alkanut vuosi on ollut maailman osakemarkkinoilla erittäin haasteellinen. Vuosi käynnistyi vahvoissa tunnelmissa, mutta nousu tyrehtyi helmikuun lopulla, kun merkit koronakriisin leviämisestä Kiinasta muualle maailmaan lisääntyivät. Maaliskuussa osakkeiden myyntipaine kasvoi ja turbulenssi levisi hyvin nopeasti raha-, joukkolaina- ja valuuttamarkkinoille. Tärkeimmät osakemarkkinaindeksit menettivät muutamassa viikossa jopa kolmanneksen arvostaan, jonka jälkeen ne alkoivat toipua laskusta massiivisten elvytyspakettien tuella. Pitkien valtionlainojen korot laskivat alkuvuonna, mutta pahimman turbulenssin aikana maaliskuussa myös valtionlainojen korot alkoivat nousta samalla kun likviditeetti kiristyi. Myös yrityslainamarkkinoilla riskilisät nousivat poikkeuksellisen nopeasti maksuhäiriöpelkojen lisääntyessä ja sijoittajien purkaessa velalla rahoitettuja riskipitoisia sijoituksiaan. Markkinoilla alkoi näkyä orastavia merkkejä tilanteen rauhoittumisesta, kun keskuspankit ilmoittivat historiallisen suurista toimita likviditeetin turvaamiseksi sekä yritys- ja valtionlainamarkkinoiden tukemiseksi. Luottamus oli silti yhä haurasta.

Alkuvuonna suurimmat tappiot syntyivät noteeratuista osakkeista ja hedgerahastoista. Myös korkosijoitusten tuotot painuivat negatiivisiksi erityisesti heikompileatuisten yrityslainojen arvojen laskun vuoksi. Pääomasijoitusten sekä infra- että noteeraamattomien osakesijoitusten tuotot olivat positiivisia, mutta kehitys heijastelee lähinnä viime vuoden viimeisen neljänneksen tuottoja. Varman faktorisoituksista luovuttiin vuoden alussa. Yhdysvaltain dollarin kurssi heilahteli vuoden alussa voimakkaasti vahvistuen hieman vuoden ensimmäisen neljänneksen loppuun mennessä. Sijoitusten viiden vuoden keskimääräinen nimellistuotto oli maaliskuun lopussa 2,0 % ja kymmenen vuoden 4,3 %. Vastaavat reaali tuotot olivat 1,3 ja 3,0 %.

Alkuvuoden korkosijoitusten tuotto oli -3,6 (1,9) %. Heikon kehityksen taustalla oli riskilisien voimakas nousu, joka iski paitsi yrityslainoihin, myös kehittyvien markkinoiden ja Etelä-Euroopan valtionlainoihin. Heikkous oli laaja-alaista, vaikka alemman luottoluokituksen lainat kärsivät turbulenssissa pahiten. Osittain tähän vaikutti myös raaka-aineiden ja öljyn hinnan lasku, joka iski erityisesti yhdysvaltalaisiin heikompileatuisiin yrityslainoihin. Keskuspankkien kriisinhallintatoimet markkinoiden toimintakyvyn palauttamiseksi tukivat maaliskuun lopulla

korkomarkkinoita kaventaen riskilisiä poikkeuksellisen korkeilta tasoilta. Yhdysvaltain keskuspankki laski ohjauskorkonsa nolnaan ja Euroalueen keskuspankki piti talletuskorkonsa -0,5 %:ssa. Lainasaamisten tuotto oli 0,9 (1,1) % ja julkisyhteisöiden joukkovelkakirjojen -0,6 (1,1) %. Muiden yhteisöjen joukkovelkakirjojen tuotto oli -8,3 (2,8) % ja muiden rahoitusmarkkinavälineiden tuotto oli 0,2 (1,2) %.

Globaalit osakemarkkinat kääntyivät pitkän nousumarkkinan jälkeen jyrkkään laskuun menettäen euromääräisesti ensimmäisellä vuosineljänneksellä noin viidenneksen arvostaan. Yhdysvaltain osakemarkkinoiden kehitys oli Eurooppaa ja Suomea vahvempaa osittain dollarin vahvistumisen ansiosta. Markkinat alkoivat elpyä maaliskuun viimeisellä viikolla massiivisen globaalien elvytyksen tuella, mutta talouskasvun romahdus iskee yritysten tuloksiin poikkeuksellisen rajusti. Kokonaisuutena noteerattujen osakkeiden tuotot olivat -21,1 (13,1) %. Pääomasijoitukset sekä infra- ja noteeraamattomat osakesijoitukset sen sijaan tuottivat 5,6 (1,0) % ja 1,6 (-1,8) %. Niiden hinnat päivittyvät tyypillisesti kuitenkin vasta seuraavan vuosineljänneksen loppuun mennessä ja nyt raportoitu positio heijastaa vuoden 2019 lopun tilannetta.

Kiinteistösijoitusten tuotto oli 1,3 (0,7) %. Suorien kiinteistösijoitusten tuotto oli 1,1 (0,9) % ja kiinteistö-sijoitusrahastojen 1,5 (0,1) %. Varma hankki osuuden OP Osuuskunnan Vallilan kiinteistöstä ja julkisti tavoitteensa puolittaa suoran asuntosalikon hiilidioksidipäästöt vuoteen 2023 mennessä. Alkuvuonna Varma solmi vuokrasopimuksen mm. Eläketurvakeskuksen kanssa Kalasataman Kampukseen ja Constin kanssa Pitäjänmäelle. Koronavirusepidemia alkoi maaliskuussa painaa etenkin hotelli- ja ravitsemusalan toimintaedellytyksiä voimakkaasti ja Varma julkisti toimia, joilla se tukee vuokra-asiakkaitaan haastavassa tilanteessa. Kuluvan vuoden liiketila- ja hotellivuokra-kertymään tämä vaikuttaa negatiivisesti.

Muiden sijoitusten tuotot laskivat ja olivat -13,9 (1,9) %. Hedgerahastojen tuotto painui -12,7 (2,0) %:iin ja erityisesti markkinamyllerryksestä kärsivät arvopaperistettuun asuntolainamarkkinaan ja yritysluottoriin sijoittavat strategiat.

Varmalla on dollarimääräisiä sijoituksia hedgerahastoissa, osakkeissa, yrityslainoissa ja pääomarahastoissa. Sijoituspolitiikan mukaisesti osa valuuttakurssiriskistä on suojattu. Operatiivisesti valuuttariskiä hallinnoidaan yhtenä kokonaisuutena ja tulosluvuissa valuuttavaikutus sisältyy eri omaisuusluokkien tuottoon.

Sijoitustoiminnassa korostuivat vahvan vakavaraisuusaseman sekä likviditeetin turvaaminen, sijoitusten monipuolinen hajauttaminen ja vahva panostus riskienhallintaan. Riskienhallinnassa käytettiin johdannaisia suojaus-tarkoituksessa ja salkun riskitason säätelyssä.

Sijoitusten markkinariski on suurin yhtiön tulokseen ja vakavaraisuuteen kohdistuva riski. Osakkeiden osuus sijoitusten markkinariskistä on selkeästi suurin. Varman sijoitusten kokonaisriskiä mittaava VaR-luku oli 3 807 (1 814) miljoonaa euroa.

Liikekulut ja henkilöstö

Varman kokonaisliikekulut olivat katsauskaudella 33 (35) miljoonaa euroa. Varman hoitokulujen kattamiseen tarkoitettu vakuutusmaksun osa aleni vuodelle 2020 keskimäärin 7 %, mikä alentaa näin hoitokustannustehokkuutta. Lisäksi koronapandemiasta johtuvan taloudellisen aktiviteetin alenemisen arvioidaan pienentävän koko vuoden vakuutettua palkkasummaa ja näin ollen myös hoitokustannustuloa. Kauden hoitokustannusylijäämä oli 7 (11) miljoonaa euroa.

Varman emoyhtiön henkilöstömäärä oli vuoden ensimmäisellä neljänneksellä keskimäärin 537 (537 vuonna 2019). Maaliskuun lopussa Varman henkilöstöstä työskenteli 18 % eläkepalveluissa, 17 % vakuutuspalveluissa, 10 % asiakkuuksien toiminnoissa, 14 % työkyvyttömyysriskin hallinnassa, 13 % sijoitustoiminnoissa ja 28 % muissa toiminnoissa.

Yhtiön hallinto

Varman varsinainen yhtiökokous pidettiin 19.3.2020, kokoontumisista voimassa olleet viranomaisohjeet huomioiden. Yhtiökokous valitsi hallintoneuvostoon viisi uutta jäsentä. Hallintoneuvoston uusiksi jäseniksi valittiin Anu Ahokas, Marko Hovinmäki, Ilkka Kaukoranta, Teo Ottola ja Perttu Puro. Yhtiökokous vahvisti tilinpäätöksen ja myönsi vastuuvapauden hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenille sekä toimitusjohtajalle tilikaudelta 2019.

Hallintoneuvoston jäseninä jatkavat Christoph Vitzthum (puheenjohtaja), Petri Vanhala (varapuheenjohtaja), Satu Wrede (varapuheenjohtaja), Juri Aaltonen, Kari Ahola, Eero Broman, Petri Castrén, Jukka Erlund, Lasse Heinonen, Olavi Huhtala, Mika Joukio, Jukka Jäämaa, Risto Kalliorinne, Kari Kauniskangas, Mari Keturi, Ville Kopra, Tapio Korpeinen, Timo Koskinen, Pekka Kuusniemi, Päivi Leiwo, Olli Luukkainen, Johanna Moisio, Jari Suominen, Leena Vainiomäki, Jorma Vehviläinen, Anssi Vuorio ja Sauli Väntti.

Yhtiökokous valitsi tilintarkastajaksi tilikaudelle 2020 tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy:n, jonka ilmoittamana päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Antti Suominen.

Varman hallitukseen ovat vuoden 2020 alusta lukien kuuluneet Jari Paasikivi (puheenjohtaja), Antti Palola (varapuheenjohtaja), Kai Telanne (varapuheenjohtaja), Riku Aalto, Eila Annala, Rolf Jansson, Ari Kaperi, Jyri Luomakoski, Petri Niemisvirta, Pekka Piispanen, Saana Siekkinen ja Mari Walls sekä varajäsenet Ilkka Oksala, Risto Penttinen ja Timo Saranpää.

Varman verkkosivuilla on esitetty hallinto- ja ohjausjärjestelmästä ajantasainen selvitys, joka perustuu lista-yhtiöiden hallinnointikoodin suosituksiin. Varma julkaisee osavuosiraportin vuosineljänneksittäin tavoitteenaan, että yhtiön julkinen taloudellinen raportointi on läpinäkyvää ja parhaiden käytäntöjen mukaista.

Vastuullisuus

Varma julkaisi helmikuussa vuosi- ja yritysraportin Global Reporting Standard (GRI) -kehikon mukaisesti. Raportti sisältää myös selvityksen ilmastonmuutoksen riskeistä ja mahdollisuuksista Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD) -suositusten mukaisesti.

Energiansäästötoimet ovat osa Varman ilmastotavoitteiden toteuttamista. Varman tavoitteena on, että kiinteistöjen käyttämä lämpö on päästötöntä vuoteen 2030 mennessä ja sähkö 2025 mennessä. Varma tiedotti tammi-kuussa siirtyvänsä käyttämään suuressa osassa asuntokantaansa kiinteistöjen lämmönlähteenä lämpöpumppuja. Lämpöpumppuja ja aurinkopaneeleja asennetaan 36 asuinkerrostaloon, jolloin Varman koko asuntokannan päästöjen arvioidaan kevenevän noin puoleen nykyisestä vuoteen 2023 mennessä. Osassa kerrostaloista maa-lämpö korvaa kaukolämmön kokonaan.

Varman yritysraportin painopisteitä ovat ilmastonmuutoksen hillintä, työkyvyn ja hyvän työelämän edistäminen, eettinen liiketoiminta ja avoin viestintä sekä vastuu varmalaisista.

Riskienhallinta

Maailmantalouden muutoksen myötä myös Varman riskiasema muuttui katsauskauden aikana.

Varman olennaiset riskit liittyvät sijoitustoimintaan ja tietojenkäsittelyyn. Taloudellisesti merkittävimpiä ovat sijoitusriskit. Sijoitusten riskitasoa säädettiin voimakkaasti katsauskaudella, markkinamuutosten mukaan. Tehdyt toimenpiteet vaimensivat markkinamuutosten vaikutuksia olennaisesti. Varman maksuvalmius on turvaavalla tasolla.

Eläkevakuutustoiminnan riskejä ovat eläke- ja vakuutus käsittelyyn sekä toimialan yhteisten järjestelmien toimivuuteen liittyvät riskit. Näiden osalta toiminta poikkeusoloissa on sujunut hyvin ja riskitaso on säilynyt alhaisella tasolla.

Hallitus on vahvistanut yhtiön sisäisen valvonnan ja riskienhallintajärjestelmän toimintaperiaatteet. Tilinpäätöksen liitetiedoissa kuvataan tarkemmin vakuutus-, sijoitus-, operatiivisia ja muita riskejä hallintakeinoineen sekä esittää eräitä määrällisiä tietoja.

Varman hallituksen sijoitussuunnitelmassa määritellään mm. sijoituksille asetettavat yleiset turvaavuustavoitteet, hajautus- ja likviditeettitavoitteet sekä valuuttaliikkeen järjestämisen periaatteet. Sijoitussalkun hajauttaminen perustuu omaisuusluokkien tuottokorrelaatiot huomioivaan allokointiin.

Tulevaisuuden näkymät

Talouden ja pääomamarkkinoiden näkymät ovat erittäin epävarmat. Ratkaisevaa tulevalle kehitykselle on se, miten pitkään epidemia ja talouden pysäyttäneet poikkeustoimet jatkuvat, ja miten ne vaikuttavat rahoitusjärjestelmän vakauteen.

Suomessa ja monissa muissa maissa on pyritty pandemian hallinnan vaatimien poikkeustoimien ajaksi pysäyttämään kello taloudessa ja syväjäädyttämään tilanne. Tavoitteena on estää konkurssiaalto ja massatyöttömyys ja näin varmistaa, että talous pääsisi nopeasti takaisin kasvuun, kun poikkeustoimia aletaan purkaa. Mitään varmuutta talouden nopeasta elpymisestä ei ole. Se on sitä epätodennäköisempää, mitä pidempään pysähdys kestää. Elpymistä kriisin jälkeen edistää se, jos tilanteesta selvitään niin, että rahoituksen saatavuus säilyy taloudellista aktiiviteettia tukevalla tasolla.

Epävarmuus näkyy pääomamarkkinoilla levottomuutena. Jyrkät muutokset arvostustasoissa ovat edelleen mahdollisia. Suomen lakisääteinen työeläkejärjestelmä on toistaiseksi pystynyt vastaanottamaan shokin ja eläkkeet on hyvin turvattu. Poikkeustoimet kiristävät kuitenkin työeläkeyhtiöiden likviditeettiä.

Varma jatkaa työeläkejärjestelmän tehokasta toimeenpanoa myös poikkeusoloissa.

Helsinki, 29.4.2020

Risto Murto
toimitusjohtaja

Tässä osavuosisraportissa esitetyt luvut ovat tilintarkastamattomia emoyhtiön lukuja.

Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma on vastuullinen ja vakavarainen sijoittaja. Yhtiö vastaa yksityisellä sektorilla noin 900 000 henkilön työeläketurvasta. Vuonna 2019 Varman maksutulo oli 5,3 miljardia euroa, ja yhtiö maksoi eläkkeitä 5,9 miljardia euroa. Varman sijoitusten arvo oli maaliskuun 2020 lopussa 43,6 miljardia euroa.

LISÄTIETOJA:

Pekka Pajamo, talousjohtaja, puh. 010 244 3158 tai 040 532 2009

Katri Viippola, johtaja, HR, viestintä ja vastuullisuus, puh. 010 244 7191 tai 0400 129 500

LIITE: Taulukot

www.varma.fi

www.varma.fi/vuosikertomus

Tiivistelmä tunnusluvuista

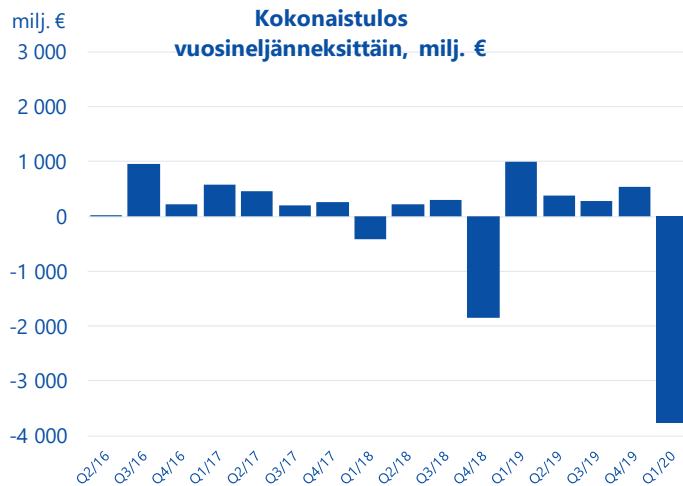
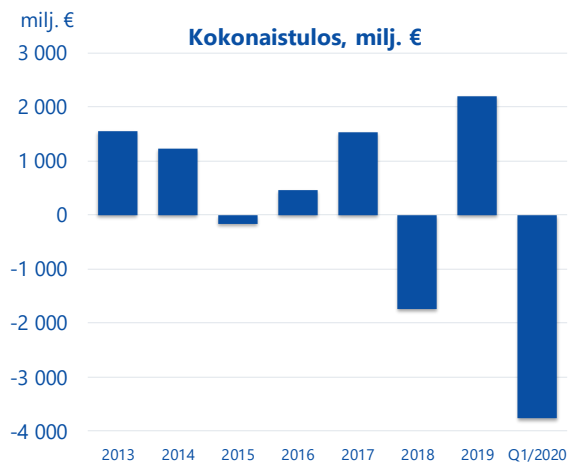
	1-3/2020	1-3/2019	1-12/2019
Vakuutusmaksutulo, milj. €	1 286	1 322	5 286
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin, milj. €	-4 883	2 230	5 241
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle, %	-10,0	5,1	12,0
	3/2020	3/2019	12/2019
Vastuuvelka, milj.€	36 905	37 547	38 608
Vakavaraisuuspääoma, milj. € ¹⁾	7 870	10 616	11 646
suhteessa vakavaraisuusrajaan	1,6	1,7	1,8
Eläkevarat, milj. € ²⁾	44 356	46 740	49 445
% vastuuvastausta ²⁾	121,6	129,4	130,8
TYEL-palkkasumma, milj. € ³⁾	20 434	21 149	21 084
YEL-työtulosumma, milj. € ³⁾	786	798	812

¹⁾ Laskettuna kunakin ajankohtana voimassa olleiden säädösten mukaisesti (vastaava periaate koskee myös muita vakavaraisuustunnuslukuja)

²⁾ STM asetuksen (614/2008) 11 §:n 10 kohdan mukainen vastuuvastausta + vakavaraisuuspääoma.

³⁾ Arvio vakuutettujen koko vuoden palkka- ja työtulosummasta

Kokonaistulos

Tase käyvin arvoin, emoyhtiö

milj. €	3/2020	3/2019	12/2019
Vastaavaa			
Sijoitukset	43 597	45 796	48 709
Saamiset	1 224	1 224	1 161
Kalusto	4	4	4
	44 825	47 025	49 873
Vastattavaa			
Oma pääoma	125	131	136
Arvostuserot	7 346	9 081	10 721
Osittamaton lisävakuutusvastuu	400	1 404	790
Taseen ulkopuoliset velat	-1	-1	-1
Vakavaraisuuspääoma yhteensä	7 870	10 616	11 646
Ositettu lisävakuutusvastuu (hyvityksiin)	128	115	171
Osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu	-57	622	1 424
Varsinainen vastuovelka	36 433	35 405	36 223
Yhteensä	36 377	36 027	37 647
Muut velat	449	267	409
	44 825	47 025	49 873

Tuloslaskelma käyvin arvoin, emoyhtiö

milj. €	1-3/2020	1-3/2019	1-12/2019
Vakuutusmaksutulo	1 286	1 322	5 286
Maksetut korvaukset	-1 453	-1 420	-5 623
Vastuuvelan muutos	1 313	-1 107	-2 610
Sijoitustoiminnan nettotulos	-4 876	2 238	5 268
Kokonaisliikekulut	-33	-35	-124
Muu tulos	0	0	8
Verot	-1	-1	-7
Kokonaistulos ¹⁾	-3 763	998	2 197

¹⁾ Tulos käyvin arvoin ennen lisävakuutusvastuiden ja tasoitusmäärän muutosta

milj. €	1-3/2020	1-3/2019	1-12/2019
Vakuutusliikkeen tulos	0	9	-2
Sijoitustoiminnan tulos	-3 770	977	2 139
Hoitokustannustulos	7	11	53
Muu tulos	0	0	8
Kokonaistulos	-3 763	998	2 197

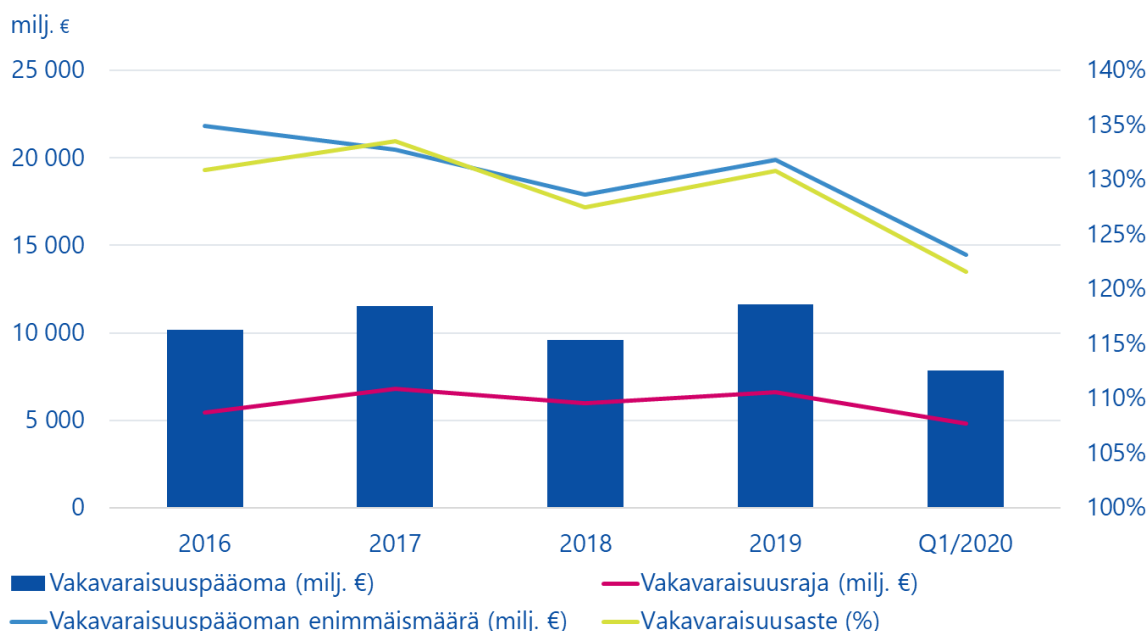
Vakavaraisuuspääoma ja sen rajat

	31.3.2020	31.3.2019	31.12.2019	31.12.2018
Vakavaraisuusraja, milj. €	4 816	6 372	6 633	5 973
Vakavaraisuuspääoman enimmäismäärä, milj. €	14 447	19 115	19 900	17 918
Vakavaraisuuspääoma, milj. €	7 870	10 616	11 646	9 619
Vakavaraisuusaste % ¹⁾	121,6	129,4	130,8	127,5
Vakavaraisuusasema ²⁾	1,6	1,7	1,8	1,6

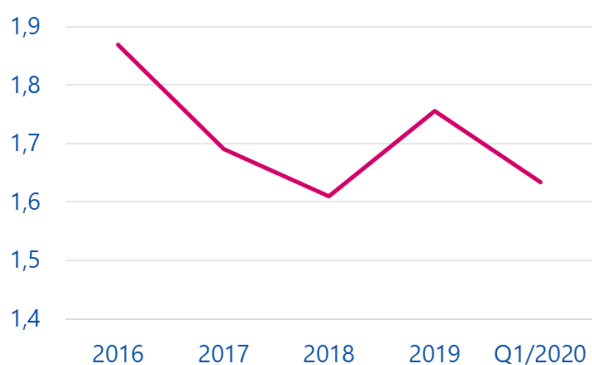
¹⁾ Eläkevarat suhteessa STM asetuksen (614/2008) 11§:n 10 kohdan mukaiseen vastuuvelkaan.

²⁾ Vakavaraisuuspääoma suhteessa vakavaraisuusrajaan.

Vakavaraisuuden kehitys

Vakavaraisuuspääoma suhteessa vakavaraisuusrajaan

Sijoitusjakauma käyvin arvoin

	Perusjakauma						Riskijakauma ⁸⁾					
	3/2020		3/2019		12/2019		3/2020		3/2019		12/2019	
	milj €	%	milj €	%	milj €	%	milj €	%	milj €	%	milj €	%
Korkosijoitukset yhteensä	12 874	29,5	13 330	29,1	12 957	26,6	13 164	30,2	10 756	23,5	13 052	26,8
Lainasaamiset ¹⁾	2 299	5,3	1 890	4,1	2 315	4,8	2 299	5,3	1 890	4,1	2 315	4,8
Joukkovelkakirjalainat ¹⁾	7 562	17,3	10 321	22,5	9 563	19,6	8 053	18,5	9 134	19,9	10 693	22,0
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1,2)}	3 012	6,9	1 118	2,4	1 079	2,2	2 812	6,5	-268	-0,6	44	0,1
Osakesijoitukset yhteensä	17 410	39,9	19 801	43,2	22 486	46,2	17 501	40,1	19 868	43,4	22 457	46,1
Noteeratut osakkeet ³⁾	11 566	26,5	15 225	33,2	17 252	35,4	11 657	26,7	15 292	33,4	17 223	35,4
Pääomasijoitukset ⁴⁾	5 550	12,7	4 329	9,5	4 945	10,2	5 550	12,7	4 329	9,5	4 945	10,2
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	294	0,7	247	0,5	289	0,6	294	0,7	247	0,5	289	0,6
Kiinteistösisjoitukset yhteensä	4 611	10,6	3 946	8,6	4 413	9,1	4 611	10,6	3 946	8,6	4 413	9,1
Suorat kiinteistösisjoitukset	2 808	6,4	2 939	6,4	2 792	5,7	2 808	6,4	2 939	6,4	2 792	5,7
Kiinteistösisjoitusrahastot ja yhteissijoitukset	1 804	4,1	1 007	2,2	1 622	3,3	1 804	4,1	1 007	2,2	1 622	3,3
Muut sijoitukset	8 702	20,0	8 720	19,0	8 853	18,2	8 705	20,0	10 043	21,9	9 548	19,6
Hedgerahastot ⁶⁾	8 741	20,0	8 725	19,1	8 857	18,2	8 741	20,0	8 725	19,1	8 857	18,2
Hyödykerahastot	0	0,0	-3	0,0	0	0,0	3	0,0	-17	0,0	0	0,0
Muut sijoitukset ⁷⁾	-38	-0,1	-2	0,0	-5	0,0	-38	-0,1	1 335	2,9	691	1,4
Sijoitukset yhteensä	43 597	100,0	45 796	100,0	48 709	100,0	43 982	100,9	44 613	97,4	49 471	101,6
Johdannaisten vaikutus ⁹⁾							-385	-0,9	1 183	2,6	-762	-1,6
Sijoitukset yhteensä	43 597	100,0	45 796	100,0	48 709	100,0	43 597	100,0	45 796	100,0	48 709	100,0

Jvk-salkun modifioitu duraatio

4,4

¹⁾ Sisältää kertyneet korot

²⁾ Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

³⁾ Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

⁴⁾ Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset

⁵⁾ Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösisjoitusyhtiöt

⁶⁾ Sisältää kaikenlaiset hedgerahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

⁷⁾ Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

⁸⁾ Riskijakauma voidaan esittää vertailukausilta sitä mukaan kun tietoa kertyy (ei taannehtivasti)

⁹⁾ Sisältää johdannaisten vaikutuksen riski- ja perusjakauman erotukseen. Johdannaisten vaikutus voi olla +/- Eron korjauksen jälkeen riskijakauman loppusumma täsmää perusjakaumaan.

¹⁰⁾ Suhteellinen osuus lasketaan käyttäen jakajana "Sijoituksen käyvin arvoin yhteensä"-rivin loppusummaa.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle

	Sijoitustoim. nettotuotot markkina-arvo	Sitoutunut pääoma ⁹⁾		Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle
		31.3.2020	31.12.2019	31.3.2019	31.12.2019	
	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	%	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	-482	13 324	13 324	-3,6	1,9	4,5
Lainasaamiset ¹⁾	20	2 305	2 305	0,9	1,1	4,0
Joukkovelkakirjalainat ¹⁾	-506	9 299	9 299	-5,4	2,1	5,1
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1,2)}	4	1 720	1 720	0,2	1,2	0,4
Osakesijoitukset yhteensä	-3 211	21 948	21 948	-14,6	10,0	22,8
Noteeratut osakkeet ³⁾	-3 499	16 575	16 575	-21,1	13,1	25,4
Pääomasijoitukset ⁴⁾	284	5 083	5 083	5,6	1,0	15,1
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	5	290	290	1,6	-1,8	16,9
Kiinteistösisjoitukset	56	4 502	4 502	1,3	0,7	4,1
Suorat kiinteistösisjoitukset	30	2 791	2 791	1,1	0,9	3,9
Kiinteistösisjoitusrahastot ja yhteissijoitukset	26	1 711	1 711	1,5	0,1	4,7
Muut sijoitukset	-1 244	8 971	8 971	-13,9	1,9	4,5
Hedgerahastosijoitukset ⁶⁾	-1 139	8 963	8 963	-12,7	2,0	5,0
Hyödykesijoitukset	-1	0	0			
Muut sijoitukset ⁷⁾	-103	7	7			
Sijoitukset yhteensä	-4 880	48 745	48 745	-10,0	5,1	12,1
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-3	0	0			
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	-4 883	48 745	48 745	-10,0	5,1	12,0

¹⁾ Sisältää kertyneet korot

²⁾ Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

³⁾ Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

⁴⁾ Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset

⁵⁾ Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösisjoitusyhtiöt

⁶⁾ Sisältää kaikenlaiset hedgerahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

⁷⁾ Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

⁸⁾ Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kasvavirrat. Kassavirralla tarkoitetaan ostojen/kulujen ja myyntien/tuottojen erotus:

⁹⁾ Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin/kuukausittain aikapainotetut kasvavirrat